

پەيوەندى	بەرتووكخانى	ئىمە
لىنك	ئەرشىف	نووسەران
دەسپىك		

يەھودى ئايىن يا نەتەوہ.

فەھد گەردەوانى

يەھودى يەكان ئايىنى جوولەكەيان كەردۆتە نەتەوہ و لەدەوہرى كۆبونەوہتەوہ . نويزگەرى يەھودى [بە دىين] و نويزگەرى [بە دىين] يەھودى لە پىناوى پاراستنى خاكى پىروزي يەھودى يان كە [ئىسرائىل] ئەيەك بەرە دا تىدەكۆشن و يەھود وەكو نەتەوہ بەيەكتريان گرى دەدا . ئىسلام و مەسىحى جىاوازن . ئىسلامى سونە باوہرى بە ئىسلامى شىعە نى يە ئەگەرچى ھەردوو لا خواھنى يەك خوا و يەك پىنغەمبەر و يەك كتابى ئاسمانى ين }قورئان...ھەندىك ئە شىعە لەو باوہرەن كە ھەندىك ئە سورەتى (ئايەتى) قورئان لەو قورئانەى عوسمان قرت كراوہ} . يەھودى بەدىن و بىدىن بۆ پارىزگارى كەردنى نىشتمانەكەى ھاوخەباتن . ئە ھەموو دنيا سەفەردەكەن و دەچنە ولاتى ئىسرائىل . ھەندىك ولاتى خۆيان و شۆينى لەدايك بوونيان بەجى دەھىلن يان بەجىيان ھىشتوہ و چوون يان دەچن ئە ئىسرائىل دەژىن . ھەندىك ھاوہرەگەزىيان بەجى دەھىلن و دەچنە ئىسرائىل دەژىن . يەھودى يە رەشەكانى ئەفرىقا كۆمەلگەى خۆيان بەجى دەھىلن و دەچنە ناو [سپى] يان ئە ئىسرائىل دەژىن . ئەوہى مەن لىرە مەبەستە بلىم گەلۆ كوردى ناسرىيە و كوت و بەسرە و بەغدا و موصل ئە پىناوى كوردستانى نىشتمان شۆينى خۆيان بەجى دەھىلن و دىن ئە ھەولير و كەركوك و سلیمانى و دەوك بژىن . ئەى كوردەكانى توركيا و ئىران و لوبنان و سوریا و ئوردون ، بەرژەوہندى خۆيان دەخەنە ژىر قاچ و ئە نىشتمانى كوردستان دەژىن . جوولەكە[جووہكان] بۆ داگىركردن و دەستبەسەرداگرتنى خاكى فەلەستىنى يەكان و سىناى مىسر و جۆلانى سوریا و خاكى ئوردن ، پىتووستىيان بە خەلكى بوو تاوہكو ولاتىيان پىر بگەنەوہ ، خەلكىيان ئە كۆمارەكانى سۆقىەتى پىشوو ، ئە ئوترىش ، ئە پۆلۇنيا ، ئە چىكۆسلوفاكيا ، ئە

ئەمەریکا ، ئە ئەمانیا ، ئە حەبەشە [ئەسیویا و ئە ریتیریا] ئە
 عێراق و ئە یەمەن و ئە ئێران و ئە تورکیا و ئە فەرەنسا و ئە
 مەغریب و لیبیا و تونس و ئە کوردستان و ھەر شوێنەک یەھودی
 تێدا بیت ھینا و چوونەتە ئیسرائیل بۆ قەتە بانگکردنی
 نیشتمانیەکیان بارگەیان ھەنگرتوو و ئەو دەوڵەتە دا دەژین . ئە
 ئیسرائیلیش بەبێ گۆی دانە ھاوولاتیان یان ئێیان بێرسن ئەگۆی
 ئەدایک بوون یەکسەر وەرگیاون و کاریان وەرگرتوو . وەزیری
 بەرگری ئیسرائیل ئیسحاق مۆردیخای کوردی لای بادینان بوو .
 سەرۆکی ئیسرائیل ئێرانی بوو ، سەرۆکوەزیرانی ئیسرائیلی
 پۆلۆنی بوو . ئەوێ تر رووسی و ئەوێ تر مەغریبی و ئەوێ
 تر چیکی ... ھەتا دواپی [ئە خواروو نمونەئێ ئەو ناوانەم باس
 کردوو] . گەلۆ ئە نیشتمانی کوردان ئەو یەکسانی یە رەچا و
 دەکریت یان دەبیت سەر بە عەشیرەت بیت . ئەو یەھودی یانە ئە
 پیناوی پاراستنی خاکەکیان دەبنە سەرباز و چەک ھەندەگرن و
 مەشق دەکەن ئە ئیسرائیلی دایکدا ، ئەئێ ئەوانەئێ کوردستان بۆ
 پاراستنی خاکی نیشتمان ئەگۆی مەشق دەکەن . ئەو جولەکانە
 یەکتەر قەزاقەن و یەکتەر ناکۆژن بۆ ئەوێ بەرامبەر دەوڵەتەکانی
 عەرەبی خۆیان لاواز نیشان بدن ئەئێ کوردەکان ئە پیناوی راگرتنی
 دئی دوژمنیان چەندی یان ئەیەکتەری قەر کردوو و چەند رۆلەیان
 بەبێ باوک و برا پەرورەدە کردوو . چەندیان بەدیلی فرۆشتوو یا
 بە خۆپایی داو بە دوژمن . ئە ئیسرائیل کئی گۆنی ئێبوو کە
 دیلەکی یەھودی بەدەستی ھاوینەکەئێ بکوژیت یا بە خۆپایی
 بفرۆشیت بۆ ولاتی دراوسێ . ھەستی ئەتەوێ کە کورد بە
 ئەتەو بەباز ئەتەو خواز ئەقە ئەم دەدات چەندە ، ئە پیناوی دروست
 بوونی ولاتیکی سەریەخۆ بۆ ئەتەوێ کورد . ئەئێ ئەو ھەموو دەم
 ئێپرسراوی کورد نیە بوونی دەوڵەت بە ناماقوول و خەون
 دادەنیت . ئەو دەوڵەتە کوردی یە سنوورداریت رینگا بە ھاو زمانی
 تری دەدات ئەگەئێ بژیت یا دەمی پەر گۆلە دەکات . ئەزموونی
 یەھودی یەکان بۆ دروست بوونی دەوڵەتی یاسا و خۆشەویستی
 نیشتمانیان دەبیتە وانەئێ نیشتمانی پەرورەئێ و ئەتەو خوازی بۆ
 کوردەکان .

ستۆکھۆلم

12/11/2008

نمونە یەکی کچکە :

سەلاحەدینی ئەبووی ئەشکرەکەئێ ئەگەر کوردی تێداییت یا نا ئە
 قەلەستین و مېسەر و ئوردنی دابەشکردن و ھیچ بیریئێ ئەو
 نەکردوو ئەژێر سایەئێ ئایینی ئیسلامدا و ئەژێر یاسای ئیسلامی
 دەوڵەتیک بۆ کوردەکانی ھاو رەگەزی دابەزرینیت . قودسی بۆ
 ئەوانە رزگارکرد کە پاشان بە کیمیای ھاوژمانی سەلاحەدینی

قێکرد. سه‌دام حسینی وه‌ل بوو جاشی کوردی دروست کرد و ناوی نا [فرسان صلاح الدین]. یه‌هودی یه‌کانیش له‌ سه‌رتاسه‌ری دنیا بیریان له‌ ئیسرائیل کرده‌وه‌وه‌ و بو‌خۆیان ده‌وڵه‌تی سه‌ربه‌خۆیان دروست کرد. له‌ جیهانی‌ش شوینی گرنگیان داگیرکردوه‌وه‌ و ده‌سه‌لاتیان له‌ زۆریه‌ی وڵاتانی دنیا هه‌یه‌. له‌ دوایی سه‌لاحه‌دینی ئه‌یویش گه‌لێک ناوداری کورد په‌یدا‌بوون و هه‌یچیان بو‌ دامه‌زراندن و دروستبوونی ده‌وڵه‌تی کوردی نه‌کرد. هه‌یج له‌و ناودارانه‌ ئه‌وه‌ی هه‌سته‌ نه‌ته‌وه‌یی یا ئایینیان له‌لا په‌یدا نه‌بوو بو‌ ئه‌وه‌ی کورده‌کان له‌ ده‌وڵه‌تیک یا ناوچه‌یه‌ک یا به‌شێک کۆبکاته‌وه‌ و جاری ده‌وڵه‌تی سه‌رتاسه‌ری ئیبادات. ئه‌وه‌و حه‌یزبانیه‌ی خۆیان به‌ کوردستانیش ناو‌نووس کرد هه‌ر له‌ چوارچۆیه‌ی کوردستانه‌ دابه‌شکراوه‌که‌ی مایه‌وه‌ و هه‌یج ئه‌ندامیکی ده‌فته‌ری سیاسی یا کۆمیتیه‌ی مه‌رکه‌زی به‌شه‌که‌ی تری له‌خۆی نه‌گرت و هه‌یج سه‌رۆکی حه‌یزیک نه‌بووه‌ خه‌لکی یا له‌دایک بووی به‌شه‌که‌ی تری کوردستان. هه‌تا مه‌لامسته‌فا سه‌رۆکایه‌تی چه‌کداری له‌ کوردستانی عه‌راق ده‌کرد هه‌یج کورده‌کی کوردستانی تورکیا یا کوردستانی ئێران یا کوردستانی سووریا یا کورده‌کانی یه‌کیته‌ی سوڤیه‌تی کۆن نه‌بوونه‌ سکرته‌ری حه‌یزیه‌که‌ی مه‌لامستافای بارزانی. له‌ سه‌رده‌می کۆماری کوردستان له‌ مه‌هابادیش هه‌یج له‌و کوردانه‌ی به‌شداریه‌ی ئه‌وه‌ کۆماره‌ساوایانه‌یان کرد نه‌کرانه‌ سکرته‌ری حه‌یزیه‌ی دیموکرات. مه‌لامسته‌فا نه‌بووه‌ وه‌زیری به‌رگری، بووه‌ ژه‌نه‌رال له‌ کۆمار چونکه‌ سه‌رۆک هۆز بوو. ئه‌فسه‌ره‌کانی کورد که‌ له‌ کوردستانی عه‌راقه‌وه‌ خاوه‌ن شه‌هاده‌[بێوانامه‌، به‌لگه‌نامه‌] و ئه‌ستیره‌ له‌سه‌رشان بوون نه‌کرانه‌ وه‌زیری به‌رگری کۆمار. ئیحسان نووری پاشا له‌ شوێنی کوردستانی تورکیا سه‌رۆکی چه‌کداران و راپه‌ڕین بوو، که‌چی به‌ یه‌خسیری له‌ تاران مرد. له‌ شوێنی مه‌لامستافا له‌ ساڵی 1961 - 1975 هه‌یج کاره‌کی سیاسی و سه‌ربازی پینه‌درا. ئیستاکه‌ش نه‌گه‌ر که‌سیکی خاوه‌ن بێرانامه‌ [شه‌هاده‌]ی خه‌لکی مه‌هاباد یا دیاره‌که‌ر یا قامشلۆ بکریته‌ }}[به‌رپه‌وه‌به‌ری شاره‌وانی]] هه‌ولێر یا سلێمانی یا که‌رکوک یا ده‌وک، زیه‌ری خه‌لکی هه‌لده‌ستی و ده‌لێن بو‌ شار پیاوی تیندا نی یه‌. ئه‌وه‌ هه‌سته‌ هه‌یشتان له‌ناو کورد په‌یدا نه‌بووه‌ و نی یه‌. دۆراوترین میله‌ت له‌ سیاسه‌تدا کورده‌ که‌ ئه‌وه‌ هه‌سته‌ی بو‌ ده‌وڵه‌ت نی یه‌. یه‌شارکه‌مال به‌قه‌ده‌ر مه‌لامستافا و قازی محهمه‌د به‌ناوبانگه‌ و نه‌ده‌ره‌وه‌ ده‌ناسریت به‌لام ئه‌وه‌نده‌ی خزمه‌تی وشه‌ و په‌یچی تورکی کردوه‌ به‌قه‌ده‌ر مسقائیک خزمه‌تی میله‌ته‌که‌ی نه‌کردوه‌ ئه‌وه‌ چه‌ند سائیکه‌ که‌ مه‌رگی هاتۆته‌ سه‌ر ئیواری قه‌بر وا باسی کوردبوونی خۆی راده‌گه‌ینیت. محهمه‌دی قازی و ئیبراهیمی یونس دوو وه‌رگه‌یری گه‌لێک رهند و به‌ناوبانگی فارسین، ئه‌وه‌نده‌ی خزمه‌تی زمانی فارسیان کرد بایه‌ دوو قرانی ئێرانی خزمه‌تی زمان و ئه‌ده‌بی کوردیان نه‌کرد. نووسه‌ری جیهانیان به‌ فارسه‌کان

ناساند و فارسانديان به لّام بۆكورد به سته زمانه كه هيچ قازانجيان نه بوو . هونه رهندي گوراني بيژ ئيبراهيم تاتيلساز له حكومهتي توركييا دهوله مند تره و له سهروكوه زيран خه ئكي زياتر بۆ هه لده پهرى ، نه گهر له ههر گوره پائيني [كؤنسييرت] گوراني گوتندا داوا له خه ئكي بكات دهنگه ئيبرن و داوا بكن كورد قهر نه كريت به قسه ي دهكن به لّام چونكه ههستي كورد بوون و كوردستان بووني خستوته داواي گيرفان و ناويانگي خۆي قهت نهو هه ليه ناكات پربه دنگ داواي نهو نازادي يه بۆ كوردستان ناكات . نه حمهد شوقي به نه ميري شاعيراني عاره ب داده نريت و پيئي گچكه بووه دووها و اريش بۆ كوردستان بكات و دهستي نووسهران بۆ پشتگيري له نازاري ميلله ته كه ي هانبدات . بلند حه يده ري رهوتي شيعري عاره بي له عيراق گۆري و يه كيگ بوو له وانه ي شيعري له عيراق تازه كرده وه ، كه چي دوو به ردي نه خسته سهر نه ده بي كورد ي و هيچ قازانجي بۆ كورد بووني نه بوو . عه بدولباست عه بدولسه مه د به دهنگه خۆشه كه ي نايه تي قورئاني خسته ناو ميشكي پاكستاني و نه نده نوؤسي و موسلمان ي جيهان به لّام هيچ بانگيني بۆ كورد و كوردستان نه دا . عه لي به درخان بۆ پيشخستني بواري سينه ما له ميسر ده وريكي چاكي وازي كرد ، كه چي ميلله ته كه ي خۆي هه تا نه مروكه به بي سينه ما هيشتوته وه و هيچ كه سي به ميلله ته كه ي نه ناساند . كه ليگ وه زيير و ئيبرسراوي گه و ره له ئيران و توركييا و عيراق و سوريا كاريان كه و ته ده ست ، به لّام هيچيان بانگي سه ربه خويان نه دا . ناوي كه ليگ كه سي تر هه يه به لّام نهو چهنده نمونه يه به سه . نه وانه نه گهر نهو هه سته ي يه هودي يان هه بووايه ده ميگ بوو خه ئكي بۆ كورد و كوردستان له سه ر شه قمامه كاني دنيا له رۆرۆ و هاوار بوو .

بۆ نه ودي شاره زاي نايين و ره چه له كي جووله كه بيت ، ده توانيت له ئينته رنيت به زماني جورا و جور ده رباره يان بخوينيه وه و كه ليگ كتاييشيان ده رباري نووسراوه .

هه نديگ زانياري:

نايني حه زره تي ئيبراهيم [نه بره هام] نايني [يه هودي و مه سيحي [كريستيان] و ئيسلام] ه .

هه ركه سيگ له داكيكي يه هودي له داكيك ببيت نهوا يه هودي يه ، يان هه ر مروفيگ نايني خۆي بگۆري و ببितه يه هودي ده بيته يه هودي .

پينغه مبه ري يه هودي يه كان [جووله كه] ناوي [موسا] يه و كتابه كيه يان ناوي [ته ورات] ه . مه سيحي يه كانيش باوه ريان پيئي هه يه و ناويان ناوه [په يمان ي كؤن/كتابي كؤن] ، مه سيحي يه كان [په يمان ي تازه/كتابي نوي] يان بۆ زياد كردوه .

ژماره ي يه هودي يه كان نزيكه ي 14 مليونه .
زمان ي يه هودي يه كان زمان ي عيبري يه .

دەوتەتی ئیسرائیل ئە 14/5/1948 دامەزرا .
ناوی ھەندیک ئەو یەھودی یانە ی کە ئە خاکی ئیسرائیل
[فەلەستین] ئەدایک نەبوون بەلام بوونە بە سەرۆکی ئیسرائیل و
سەرۆکەزیران و ھەزیر ئە دەوتەتی ئیسرائیل .
سەرۆکی ئیسرائیل {حاییم ھیرتزوج 17/9/1918 -

17/4/1997 ئە ئیرلەندای باکوور ئەدایک بوو . موشیە کتساق
[موسی قەساب] 5/12/1945 ئە شاری [یەزد] ی خوارووی ئیران
ئەدایک بوو . سەرۆکەزیرانی ئیسرائیل {ئیسحاق رابین
1/3/1922 - 4/11/1995 بەدەستی یەھودی یەکی تیرۆرست
کوژرا و تاقە سەرۆکەزیرانە ئە ئیسرائیل بکوژریت . ئە قودس
ئەدایک بوو . گۆندا مائیر [جولدامابوفیتز] 3/5/1898 -
8/12/1978 ئە شاری [کییف] ئوکراینا ئەدایک بوو . مەناحیم
بیگن 16/8/1913 - 9/3/1992 ئە بیلەرۆسیا [روسیای سپی]
ئەدایک بوو . ئیسحاق شامیر 15/10/1915 ئە پۆتۆنیا ئە
دایک بوو .

ھەزیری بەرگری {دیفاع} ی ئیسرائیل {ئیسحاق مۆردیخای
22/11/1944 ئە کوردستانی عێراق ئەدایک بوو ، ئە سائی
1949 چوونە ئیسرائیل . مۆشی ئارنی 27/12/1925 ئە
لیتوانیا ئەدایک بوو . بنیامین فوناد بن ئیلعازر 12/2/1936
ئە بەغدا ئەدایک بوو . شاول موفاز 4/11/1948 ئە تاران
ئەدایک بوو سائی 1957 چوونە ئیسرائیل . عەمیر بنیریتز
[نەمیر] 9/3/1952 ئە مەغریب ئەدایک بوو . ھەزیری دەرەوھ
[خارجی] ئیسرائیل {سیلشان شانوم 4/10/1958 ئە شاری
[کابس] ی تونس ئەدایک بوو . شلومو بن ئامی 17/7/1943 ئە
شاری [تەتوان] ی مەغریب ئەدایک بوو . داڤید لیٹی
21/12/1937 ئە مەغریب ئەدایک بوو . ئابا ئیبیان
2/2/1915 - 17/11/2002 ئە شاری [کاپ تاون] ی
ئەفریقیای خوارو ئەدایک بوو .

ئەوانە ئە ولاتی جیاواز جیاواز ئەدایک بوون ، بەلام ھەست
وخۆشەویستیان بۆ ئیسرائیل و نەبوونی جیاوازی ئەتوان یەھودی
یەکان بوو ھۆی ھەرگرتنی پۆستی ئاوا بەناویانگ .